

Przedmoście Warszawskie lub Przedmoście Warszawa (niem. Brückenkopf Warschau)

Przedmoście Warszawskie to linia fortyfikacji i umocnień ciągnąca się od Ryni nad Narwią, przez Strugę, Zielonkę, Starą Miłosną, Wiązownę i **Józefów** aż do Wisły. Pierwsze prace rozpoczęły się w 1915 roku – od tego czasu fortyfikacje były wielokrotnie przebudowywane, aż do roku 1944. (Obecnie większość fortyfikacji jest zniszczona, niektóre częściowo zasypane.)

I Wojna Światowa. Budowa linii fortyfikacji.

Wznoszone przez niemieckich saperów na przełomie 1915 i 1916 umocnienia przebiegały na linii Ostrów – Benjaminów – Struga – Zielonka – Rembertów – Stara Miłosna – Majdan – Wiązowna – **Józefów**. Wiosną 1916 dokonano modyfikacji polegającej na wysunięciu prawego skrzydła umocnień do przodu od Majdanu przez Wiązownę i dalej wzdłuż rzek Mieni i Świdra do Wisły, ustalając tym samym ostateczny przebieg Brückenkopf Warschau.

Nowo powstała linia umocnień biegła następująco: Nowa Wieś, dalej na wschód poprzez tereny dzisiejszego Józefowa, następnie dochodziła do mostu kolejowego i przebiegała dalej prawym brzegiem Świdra i Mieni do wsi Emów i Wiązowna. Na zachód od Wiązowny skręcała na północ i grzbietami wydmywych wzgórz dochodziła przez Góraszkę, Zagórze, Starą Miłosną, Zieloną do wschodniego skraju Rembertowa. Następnie przebiegała na wschód od linii kolejowej stanowiącej łącznik pomiędzy koleją terespolską i petersburską, przez teren poligonu artyleryjskiego w Rembertowie. Dalej biegła w kierunku północnym, grzbietami wzgórz, przez Maciołki, Wólkę Radzymińską, Dąbkowiznę do carskiego fortu Benjaminów. Stamtąd linie biegła w kierunku północnym do rzeki Rządza i jej lewym brzegiem do Narwi.

Brückenkopf Warschau i atrakcje Józefowa

Wpisany przez Leopold Rumiankowski

piątek, 02 lipca 2010 19:58 - Poprawiony sobota, 12 stycznia 2013 14:17

Wzniesione w latach I wojny światowej umocnienia Brückenkopf Warschau stanowiły nowoczesną linię obrony doskonale wkomponowaną w teren przy wykorzystaniu jego walorów obronnych – wzniesień, mokradł, rzek. Niewątpliwą zaletą linii była jej niewielka długość oraz poprowadzenie z drobnymi odstępstwami w linii prostej na osi północ – południe. Dodatkowym atutem była bardzo dobrze rozwinięta sieć drogowa i kolejowa, która ułatwiała manewrowanie odwodami i kierowanie własnych wojsk na najbardziej zagrożone odcinki frontu.

Linia Przedmościa dzieliła się na dwie części: północną – opartą na przejętych i rozbudowanych fortyfikacjach rosyjskich oraz południową w całości zbudowaną przez Niemców. Miejscem połączenia obu części był teren poligonu w Rembertowie. Na całej długości Niemcy wzniesli kilkadziesiąt żelbetonowych schronów z których większość stanowiły niewielkie schrony bojowe, obserwacyjno-bojowe i pogotowia. Co 500-800 m znajdował się schron na ckm składający się z wydłużonego pomieszczenia 4 × 2 m z małą strzelnicą z przodu lub umocnione stanowisko ckm. Wzdłuż całej linii wykopano rowy strzeleckie wzdłuż, których ciągnęły się zasieki przeciwpiechotne z drutu kolczastego o szerokości 3 m, rozciągnięte na trzech rzędach palików drewnianych lub metalowych. Ponadto na pierwszej linii znajdowały się dobrze wkomponowane w teren, usytuowane skrzydłowo stanowiska karabinów maszynowych oraz punkty obserwacyjne artylerii. Przedpola zostały oczyszczone z drzew i krzewów w celu ułatwienia obserwacji i prowadzenia ognia. Na zapleczu zostało rozlokowanych kilkadziesiąt stanowisk artyleryjskich, których zadaniem było wspieranie ogniem dział walczących oddziałów na pierwszej linii. W celu poprawy komunikacji na Przedmościu Warszawskim wybudowano szereg dróg rokadowych, a w 1916 powstała linia kolejki wąskotorowej Wawer – Nieporęt – Zegrze.

Ostatecznie, całkowita długość wzniesionych umocnień wynosiła około 55 km. Zgodnie z niemieckimi planami na wypadek rosyjskiej ofensywy umocnienia Brückenkopf Warschau miały zostać obsadzone 4-5 dywizjami piechoty wzmocnionymi 80 bateriami artylerii.

Do początku 1918 umocnienia były pilnowane, choć nie rozbudowywano ich, ani nie poddawano konserwacji. Związane było to z panującą sytuacją na froncie wschodnim, który przebiegał daleko w głąb Rosji. Utrata znaczenia strategicznego umocnień spowodowała, że na początku roku dowództwo niemieckie wydało rozkaz o ich likwidacji. W listopadzie 1918 zmieniła się sytuacja geopolityczna – zakończyła się I wojna światowa, a Polska uzyskała niepodległość. Pojmując znaczenie militarne linii fortyfikacji zabezpieczających od wschodu Warszawę, w styczniu 1919, polskie władze wojskowe wstrzymały rozbiórkę umocnień. Dodatkowo ponemieckie umocnienia zyskały wojskową ochronę, która okazała się niewystarczająca do zabezpieczenia obiektów. Pomimo ochrony miejscowa ludność rozgrabiła wszystkie mogące się do czegokolwiek przydać materiały. W związku z brakiem środków finansowych na remonty oraz skuteczną ochronę, późnym latem 1919 wydano ponownie zgodę na rozbiórkę umocnień. Prace rozbiórkowe wstrzymano dopiero pod koniec czerwca 1920, wobec zbliżającej się ofensywy bolszewickiej.

Brückenkopf Warschau i atrakcje Józefowa

Wpisany przez Leopold Rumiankowski

piątek, 02 lipca 2010 19:58 - Poprawiony sobota, 12 stycznia 2013 14:17

Linia bunkrów I Wojennych (1915 rok) od Józefowa do Emowa

Obrona Warszawy rok 1920 „Cud nad Wisłą”

W dniach 12-16 sierpnia 1920 linia „Brückenkopf Warschau” stała się oparciem dla wojsk polskich 1 Armii gen. Franciszka Latinika, broniących dostępu do Warszawy bolszewikom. Po roku 1920 następowała systematyczna dewastacja i grabież umocnień, w szczególności przez ludność miejscową, która poszukiwała głównie elementów metalowych. W takim stanie umocnienia przetrwały do roku 1939.

Kampania Wrześniowa rok 1939.

W momencie rozpoczęcia wojny w 1939 roku pozostawał nieukończony plan obrony Warszawy oraz wykorzystania zdewastowanej linii umocnień. Wobec uderzenia wojsk niemieckich z Prus Wschodnich i bardzo szybkich ich postępów w dniu 10 września 1939, część oddziałów 8 i 20 Dywizji Piechoty obsadziła linię umocnień Przedmościa Warszawskiego w rejonie Beniaminów – Zielonka. Niekorzystna sytuacja na froncie, spowodowała porzucenie przez polskie jednostki linii umocnień.

Okupacja lata 1940-1944. Rozbudowa istniejących umocnień.

Przesunięcie granic 3 rzeszy daleko na wschód spowodowało konieczność utworzenia nowych linii obronnych. Dlatego już w październiku 1939 powstała koncepcja utworzenia linii obronnej opartej o Prusy Wschodnie oraz linię rzek Narew – Wisła – San. W oparciu o istniejące umocnienia rozpoczęto rozbudowę pozycji wysuniętych na linii Pogorzelski, Świerk, Wiązowna, Zakręty. W Wiązownie i Zakręcie w skład nowych pozycji włączono zachowane obiekty z czasów I wojny światowej. Prace fortyfikacyjne nie trwały długo, gdyż już 14 maja 1941 roku nadszedł rozkaz o ich wstrzymaniu w związku z planowanym atakiem na Związek Radziecki a część materiałów zgromadzonych do rozbudowy wysłano do Francji na budowę Wału Atlantyckiego.

Do wznowienia prac przystąpiono dopiero w 1944, kiedy oddziały niemieckie w pośpiechu zaczęły wycofywać się pod naporem armii radzieckiej. Prace fortyfikacyjne wykonywali saperzy i żołnierze jednostek wartowniczych obsadzających przyczółek z wykorzystaniem miejscowej

Brückenkopf Warschau i atrakcje Józefowa

Wpisany przez Leopold Rumiankowski

piątek, 02 lipca 2010 19:58 - Poprawiony sobota, 12 stycznia 2013 14:17

ludności

Wykonano wówczas rowy przeciwczołgowe i transeje oraz postawiono zapory przeciwczołgowe. Nie udało się jednak dokończyć wszystkich zaplanowanych prac

Pozycja Dąbrowiecka Góra - 1942-44

Lata współczesne.

Nie pozostało dzisiaj już wiele z linii umocnień „Brückenkopf Warschau” w samym Józefowie na terenach prywatnych stoi kilka zaniedbanych bunkrów (jeden tuż koło stacji kolejowej), wzdłuż drogi z Józefowa do Emowa (ul. Sosnowa) można zobaczyć co najmniej 6 wysadzonych obiektów. Malownicza jest zwłaszcza pozycja osłaniająca most na rzece Mienia.

Zachowały się jeszcze:

Brückenkopf Warschau i atrakcje Józefowa

Wpisany przez Leopold Rumiankowski

piątek, 02 lipca 2010 19:58 - Poprawiony sobota, 12 stycznia 2013 14:17

1. zespół trzech schronów w okolicach lotniska w Góraszce, składa się z obiektu z okresu I wojny światowej i dwóch schronów z lat 1940-41; Regelbau 120a oraz Regelbau 501
2. zespół 4 schronów położony na zachód od bazy transportowej i złomowiska, dojście od kopca wzdłuż skarpy, na której znajduje się Urząd Gminy, składa się z trzech obiektów z lat 1915-16 oraz Regelbau 514 z okresu II wojny światowej
3. zespół 4 schronów pod kopcem z pomnikiem, składa się z 4-5 obiektów z czasu I wojny światowej
4. **zespół 2 bunkrów z 1940-41 roku w Dąbrowieckiej Górze (wspaniale zachowane schrony Regelbau 120a i Regelbau 514 - w trakcie rewaloryzacji)**

Józefów - Pływalnia

Józefów - okolice pływalni

Wycieczka do Wiązowny

Wiązowna, pomnik ku czci poległych polskich żołnierzy w Bitwie Warszawskiej 1920 roku, na dawnym kopcu cholerycznym, wzbogaconym w latach 1915-16 o cztery żelbetowe schrony dla ckm (w ramach projektu Brückenkopf Warschau), wykorzystane w sierpniu 1920 roku. (przy drodze nr 721)

Brückenkopf Warschau i atrakcje Józefowa

Wpisany przez Leopold Rumiankowski

piątek, 02 lipca 2010 19:58 - Poprawiony sobota, 12 stycznia 2013 14:17

